Lietas Nr. A420308614
Lietas arhīva Nr. A42-03086-14/2

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2014.gada 21.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Audzere,

piedaloties pieteicējas /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvei /pers. B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts robežsardzes pilnvarotajai pārstāvei /pers. C/ un pieaicinātās iestādes Iekšlietu ministrijas pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Valsts robežsardzei sniegt zvērinātai advokātei /pers. A/ viņas 2014.gada 14.janvāra advokāta pieprasījumā norādīto informāciju par transportlīdzekli Ford Mustang, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/:
1.1. Vai transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu laika posmā no 2012.gada 13.augusta līdz šim brīdim? Ja jā, tad lūdzu Jūs sniegt atbildes uz zemāk norādītajiem jautājumiem.
1.2. Kad (norādot datumu un laiku) transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu?
1.3. Kurā robežšķērsošanas vietā transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu konkrētajā datumā?
1.4 Kādā veidā transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu? Proti, lūdzu, norādīt, vai transportlīdzeklis ir šķērsojis robežu pārbraucot to vai arī transportlīdzeklis ir ticis transportēts.
1.5. Kas bija transportlīdzekļa Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, autovadītājs un pasažieri (-s)? Lūdzu norādīt minēto personu vārdus, uzvārdus un personas kodus.

Aprakstošā daļa

[1] Zvērināta advokāte /pers. A/ (turpmāk – pieteicēja), realizējot apsūdzētā /pers. E/ aizstāvību, vērsās ar advokāta pieprasījumu Valsts robežsardzē. Pieteicēja lūdza izsniegt informāciju par to, vai transportlīdzeklis Ford Mustang, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/ ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu laika posmā no 2012.gada 13.augusta līdz šim brīdim? Ja ir šķērsojis, tad pieteicēja lūdza sniegt informāciju, kad (norādot datumu un laiku), kurā robežšķērsošanas vietā, kādā veidā minētais transportlīdzeklis ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu? Pieteicēja lūdza norādīt, vai transportlīdzeklis ir šķērsojis robežu pārbraucot to vai arī transportlīdzeklis ir ticis transportēts un kas bija transportlīdzekļa autovadītājs un pasažieri(-s)? Lūdza norādīt minēto personu vārdus, uzvārdus un personas kodus (turpmāk viss kopā - advokāta pieprasījums).

[2] Valsts robežsardze ar 2014.gada 28.februāra lēmumu Nr.12 pieteicējas lūgumu noraidīja, balstoties uz turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[2.1] Informācija par Latvijas Republikas valsts robežu šķērsojošām personām, kā arī šo personu valdījumā esošajiem transportlīdzekļiem tiek iekļauta Valsts robežsardzes elektroniskajā informācijas sistēmā (turpmāk – Sistēma). Sistēmā iekļaujamās informācijas apjomu un tās izsniegšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2003.gada 9.decembra noteikumi Nr.692 „Valsts robežsardzes elektroniskajā informācijas sistēmā iekļaujamās informācijas apjoms un izmantošanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.692). Saskaņā ar noteikumu Nr.692 4.punktu Sistēmā iekļautā informācija ir ierobežotas pieejamības informācija. Valsts robežsardze nav tiesīga izsniegt pieteicējas pieprasīto informāciju, jo tā ir noteikta iestādes iekšējai lietošanai saskaņā ar Informācijas atklātības likuma 5.panta pirmo daļu un otrās daļas 2.punktu.

[2.2] Noteikumu Nr.692 7.-9., 11.punkts noteic personas, kurām ir tiesības saņemt pieteicējas pieprasīto informāciju. Pieteicēja atbilst 7.punkta prasībām, t.i., pieteicēja ir likumiskais pārstāvis un ir tiesīga pieprasīt ziņas par sava pārstāvamā personas datiem, kā arī viņa valdījumā esošu transportlīdzekli un dokumentiem. Tomēr transportlīdzeklis neatrodas pieteicējas pārstāvamā valdījumā, bet gan trešās personas valdījumā. Lai pieteicēja saņemtu informāciju par datu subjektu, ir nepieciešama viņa piekrišana. To paredz Fizisko personu datu aizsardzības likuma 6.pants un 7.pants. Pieteicējai šādas piekrišanas nav.

[2.3] Valsts robežsardzes kompetencē nav vērtēt, vai informācijas sniegšana sasniegs tās pieprasīšanas mērķi. Kriminālprocesa likuma normas nosaka, ka pierādījumus pārbauda un vērtē tiesa.

Lai atzītu pieteicējas tiesības saņemt no Valsts robežsardzes ziņas par trešās personas valdījumā esoša transportlīdzekļa robežšķērsošanas faktu, jānoskaidro, vai advokātei ir tiesības lūgt tiesu izprasīt nepieciešamo informāciju no Valsts robežsardzes saskaņā ar kriminālprocesa likuma normām. Valsts robežsardze šādu informāciju var sniegt tiesai tiesvedības laikā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 455.panta pirmo daļu un 496.panta otro un

trešo daļu. Pieteicēja atbilstoši Kriminālprocesa likumam ir tiesīga lūgt tiesu pieprasīt Valsts robežsardzei nepieciešamo informāciju par trešo personu, tās valdījumā esošo transportlīdzekli.

[3] Pieteicēja nepiekrita Valsts robežsardzes 2014.gada 28.februāra lēmumam un to apstrīdēja. Iekšlietu ministrija 2014.gada 14.maijā pieņēma lēmumu Nr.1-66/26 (turpmāk – Lēmums), ar kuru zemākas iestādes lēmumu atstāja negrozītu, jo tajā izdarītie secinājumi ir motivēti un ministrija tiem pievienojās. Papildus Valsts robežsardzes teiktajam Iekšlietu ministrija norāda turpmāk minētos apsvērumus (turpmāk Valsts robežsardze un Iekšlietu ministrija kopā – iestāde).

[3.1] Vērtējot informācijas izsniegšanas pamatu, primāri jāvērtē, vai šajā gadījumā piemērojams kāds no Fizisko personu datu aizsardzības likumā noteiktajiem datu izsniegšanas kritērijiem. Iekšlietu ministrija atsaucas uz minētā likuma 2.panta 3.punktu un 7.pantu un Latvijas Republikas Tiesībsarga internetā publicēto informāciju (sk. http://www.tiesibsargs.lv/cilvektiesibas/pilsoniskas-un-politiskas-tiesibas/). No tā Iekšlietu ministrija secināja, ka ziņas par personas robežas šķērsošanu ir personas privātās dzīves sastāvdaļa. Šo datu nodošana trešajai personai, neatkarīgi no nodotās informācijas tālākas izmantošanas, aizskar attiecīgās personas privāto dzīvi. Līdz ar to tā uzskatāma par privātās dzīves ierobežojumu Latvijas Republikas Satversmes 96.panta un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību konvencijas 8.panta izpratnē.

[3.2] Iekšlietu ministrija atsaucas uz Augstākās Tiesas Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 6.maija spriedumā lietā Nr.SKA-193/2010 paustām atziņām par privātās dzīves ierobežojuma samērīguma izvērtējumu.

No apstrīdēšanas iesnieguma satura var secināt, ka notiek kriminālprocess Jelgavas tiesā, kā arī pieteicēja norāda, ka pieprasītā informācija ir nepieciešama kriminālprocesā. Tātad pieteicējai ir citi līdzekļi, ar kuriem attiecīgais mērķis ir sasniedzams. Informāciju var pieprasīt Kriminālprocesa likuma kārtībā, izsakot lūgumu tiesā par informācijas pieprasījumu. Turklāt tieši procesa virzītājs var izvērtēt, vai minētās informācijas pieprasīšana (proti, privātās dzīves aizskārums) ir nepieciešama.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 20.jūnijā saņemts pieteicējas pieteikums, kurā lūgts izsniegt pieprasīto informāciju. Pieteicēja balstās uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Informācijas atklātības likuma 11.panta ceturtā daļa neliedz valsts iestādei izsniegt ierobežotas pieejamības informāciju. Tās saņemšanai tiek izvirzītas papildus prasības – pieprasījumam jābūt noformētam rakstveidā, jānorāda pieprasījuma pamatojums un informācijas izmantošanas mērķis.

Pieteicēja ir ievērojusi visas šīs prasības. Advokāta pieprasījums tika noformēts rakstveidā, tam bija pievienots advokāta orderis, kas piešķir pieteicējai tiesības sniegt juridisko palīdzību /pers. E/. Tajā tika norādīts pamatojums, kāpēc pieprasītā informācija ir nepieciešama, tas ir, palīdzības sniegšanai un /pers. E/ interešu aizstāvībai kriminālprocesā. Kā arī informācijas izmantošanas mērķis ir atbildes iesniegšana Jelgavas tiesā pievienošanai krimināllietas materiāliem.

[4.2] Ja Valsts robežsardze pieprasījumā ietverto informāciju attiecībā uz pieprasījuma pamatojumu vai izmantošanas mērķi uzskatīja par nepietiekamu, tai saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmo daļu bija pienākums pēc iespējas dot administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus, vai arī vākt nepieciešamo informāciju pašai. Tā vietā Valsts robežsardze ir formāli atzinusi izteikto pieprasījumu par nepamatotu un atteikusi informācijas sniegšanu. Valsts robežsardze nav pat apsvērusi Informācijas atklātības likumā paredzēto iespēju izsniegt ierobežotas pieejamības informāciju.

[4.3] Turklāt, Latvijas Republikas Satversmes 92.pants noteic, ka ikvienam ir tiesības zināt savas tiesības. Tas ietver arī tiesības iepazīties ar informāciju, kura ar lielu varbūtību nosaka privātpersonas iespējamību vai, tieši otrādi, neiespējamību aizstāvēt savas subjektīvās mantiskās vai cita rakstura tiesības (sk. Augstākās Tiesas Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKA-191). Konkrētajā gadījumā pieprasījums tika vērsts uz /pers. E/ tiesību realizāciju un tiesisko interešu aizstāvību, ko realizē pieteicēja. Sekojoši Valsts robežsardzes atteikums aizskar pieteicējas kā aizstāvības realizētājas tiesības un ierobežo pieteicējas pienākumu izpildi.

[4.4] Secinājums, ka, lai atzītu advokātes tiesības saņemt no Valsts robežsardzes informāciju, jānoskaidro, vai advokātei ir tiesības lūgt tiesu izprasīt nepieciešamo informāciju, ir absolūti absurds. Tas norāda uz Valsts robežsardzes un Iekšlietu ministrijas acīmredzamo neizpratni par advokāta lomu kriminālprocesā un tiesu sistēmā vispār, kā arī par advokāta tiesībām, sniedzot juridisko palīdzību to lūgušai personai.

Advokāts ir tiesu sistēmai piederīga persona ar patstāvīgām tiesībām, tai skaitā arī tiesībām vākt informāciju, kas nepieciešama juridiskās palīdzības sniegšanai. Šīs tiesības ir nostiprinātas gan Advokatūras likuma 48.pantā, gan Kriminālprocesa likuma 45.panta pirmajā prim daļā. Minētais arī norādīts advokāta pieprasījumā. Tā kā advokātam ir tiesības vākt pierādījumus, sniedzot juridisko palīdzību, nav nepieciešams noslogot tiesu ar lūgumiem par tādas informācijas izprasīšanu.

[4.5] Pieteicēja atsaucas uz apstrīdēšanas iesniegumā iekļauto argumentāciju, ka sīki detalizēta pamatojuma sniegšana pieprasījuma pamatojumā faktiski būtu aizstāvības pozīcijas atklāšana. Tas savukārt varētu būtiski kaitēt aizstāvības interesēm. Tādējādi advokāta pieprasījumā norādītais pamatojums ir vērtējams kā pietiekošs.

Valsts robežsardzes rīcība neatbilst ne privātpersonu tiesību ievērošanas un labas pārvaldības principiem, ne informācijas atklātības un administratīvā procesa jēgai un būtībai.

[5] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 15.jūlijā saņemts Iekšlietu ministrijas paskaidrojums. Ministrija pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā paustajiem motīviem. Ministrija papildus norāda, ka informācijas atklātības princips nav absolūts. Pretējā gadījumā tiktu apdraudētas tiesības uz privāto dzīvi. Pieteicēja pieprasīja ierobežotas pieejamības informāciju, tai skaitā informāciju, kura skar personu privāto dzīvi (informācija par personas pārvietošanos, personas kodu). Kriminālprocesā ir iespējami arī citi līdzekļi, ar kuriem var realizēt /pers. E/ aizstāvību, tas ir, sasniegt pieteicējas mērķi. Informāciju var pieprasīt Kriminālprocesa likuma kārtībā, izsakot lūgumu tiesā par informācijas pieprasījumu. Turklāt tieši procesa virzītājs var izvērtēt vai informācijas pieprasīšana ir nepieciešama.

[6] Administratīvajā rajona tiesā 2014.gada 25.jūlijā saņemts Valsts robežsardzes paskaidrojums, kurā tā norāda uz 2014.gada 28.februāra lēmuma Nr.12 motīviem. Papildus atsaucas uz Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 2.februāra spriedumu lietā Nr.A420573910. Ne Informācijas atklātības likums, ne Fizisko personu datu aizsardzības likums, ne noteikumi Nr.692 neparedz atkāpes no priekšnosacījumiem saņemt ierobežotas pieejamības informāciju. Tiesiskā regulējuma prasības ir saistošas arī zvērinātiem advokātiem. Pieteicēja nevar atsaukties uz zvērināta advokāta lomu kriminālprocesā un tiesu sistēmā vispār, kā arī advokāta tiesībām, sniedzot juridisko palīdzību.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve prasību uzturēja, norādot uz rakstveidā sniegto argumentāciju. Papildus norādīja, ka kriminālprocesā ir procesuālās līdztiesības princips un, ja prokurors, tiesa var iegūt informāciju, tad advokāts nav atstumjams, ja viņš izpilda likumā noteiktās prasības savu tiesību izmantošanā. Ja advokāts lūdz tiesu izprasīt informāciju, tad, pirmkārt, viņš tiek nostādīts sliktākā pozīcijā nekā prokurors, kurš varētu informāciju iegūt bez jebkādām grūtībām. Otrkārt, advokāts ir spiests atklāt savu aizstāvības taktiku, ko viņam nav pienākuma darīt un kas var kaitēt viņa klienta

interesēm. Treškārt, advokāts nav pasargāts, ka tiesai varbūt konkrētā procesa stadijā nešķiet, ka informācija lietā ir nepieciešama, un tiesa lūgumu var noraidīt. Tas, ka ir ierobežotas pieejamības informācija, nenozīmē, ka to nesniedz ne pie kādiem apstākļiem. Četri no jautājumiem neskar nevienu fizisku personu vai viņas sensitīvos datus. Ir jautājumi "vai", "kur", "kad" un "kādā veidā". Nepastāv šķēršļi sniegt atbildes vismaz uz šiem jautājumiem.

[8] Tiesas sēdē Valsts robežsardzes pārstāve prasību neatzina. Paskaidroja, ka advokāta pieprasījums nebija pamatots un pietiekams. Pieteicēja nebija pamatojusi savas kā aizstāvja pilnvaras kriminālprocesā atbilstoši Kriminālprocesā likuma 79.panta trešajai daļai, proti, nebija iesniegusi vienošanos ar apsūdzēto. Pieteicēja iestādei ir iesniegusi pilnvaru, ka pārstāv /pers. E/ informācijas saņemšanai no Valsts robežsardzes, bet iestāde neredz, ka pieteicēja /pers. E/ pārstāv kriminālprocesā. Iestādes rīcībā nebija kriminālprocesa numura, lai varētu pārliecināties par tā aktualitāti. Nav informācijas par kriminālprocesu, fabula nebija zināma. Valsts robežsardze kriminālprocesa numuru uzzināja tikai pēc pieteikuma Administratīvā rajona tiesai. Citreiz advokāti pieprasījumam pievieno dokumentu, ka ir uzsākts kriminālprocess, citreiz ir no policijas izprasītais paziņojums. Pievieno orderi, ka kriminālprocesā pārstāv attiecīgās personas intereses. Valsts robežsardzei nevajag daudz informācijas, bet vajag tik, lai var izvērtēt. Ir gadījumi, kad Valsts robežsardze sniedz informāciju uz advokāta pieprasījumu. Neko nesniegt nav principiāla nostāja.

Tiesas sēdē Iekšlietu ministrijas pārstāve prasību neatzina, norādot uz rakstveidā sniegto argumentāciju un pievienojoties Valsts robežsardzes skaidrotajam.

Motīvu daļa

[9] Informācijas atklātības likuma 3.pants noteic, ka informāciju grupē vispārpieejamā informācijā un ierobežotas pieejamības informācijā.

Noteikumu Nr.692 4.punkts paredz, ka Sistēmā iekļautā informācija ir ierobežotas pieejamības informācija.

No tā izriet, ka ierobežotas pieejamības informācija ir Sistēmā iekļautās ziņas, kuras pieteicēja ir lūgusi sniegt advokāta pieprasījumā.

Advokāta pieprasījumā lūgtās ziņas ir sadalāmas:

pirmkārt, advokāta pieprasījuma 1.-4.punkts: "vai", "kad", "kur" un "kādā veidā" transportlīdzeklis Ford Mustang, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/ ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu laika posmā no 2012.gada 13.augusta līdz šim brīdim;

otrkārt, advokāta pieprasījuma 5.punkts: „kas" ir bijis transportlīdzekļa Ford Mustang, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, vadītājs un pasažieris?

[10] Tiesa vispirms vērtēs, vai iestāde ir pamatoti atteikusi advokāta pieprasījuma 1.-4.punktā iekļautos lūgumus.

[11] Valsts robežsardze 2014.gada 28.februāra lēmumā Nr.12 ir motivējusi, ka Valsts robežsardze nav tiesīga izsniegt advokāta pieprasījuma 1.-4.punktā iekļauto informāciju, jo tā ir ierobežotas pieejamības un noteikta iestādes iekšējai lietošanai.

Savukārt tiesas sēdē Valsts robežsardzes pārstāve atzina, ka ir gadījumi, kad Valsts robežsardze sniedz šādu Sistēmā iekļauto informāciju. Nesniegt informāciju nav principiāla nostāja. Konkrētajā gadījumā iestāde informāciju nav sniegusi, jo advokāta pieprasījums nebija pamatots un pietiekams – trūka aizstāvības pilnvarojums kriminālprocesā, krimināllietas numurs un fabula.

Administratīvā procesa likuma 150.panta otrā daļa noteic, ka iestāde var atsaukties tikai uz tiem pamatojumiem, kuri minēti administratīvajā aktā.

Konkrētajā situācijā iestāde tiesas sēdē norādīja jaunu administratīvā akta pamatu. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 150.panta otro daļu tas nav pieļaujams. Pretējā gadījumā izveidojas situācija, ka administratīvā akta adresāts par sev nelabvēlīga lēmuma pamatojumu uzzina tikai tiesas sēdē.

Tātad tiesa analizē tikai to pamatojumu, kas ir norādīts administratīvajā aktā.

[12] Novērtējot administratīvā aktā ietverto pamatojumu un iestādes tiesas sēdē tam izteikto skaidrojumu, tiesa atzīst, ka tie ir pretrunīgi. No vienas puses, Valsts robežsardze 2014.gada 28.februāra lēmumā Nr.12 ir motivējusi (šādai motivācijai ir pievienojusies arī Iekšlietu ministrija Lēmumā), ka Valsts robežsardze nav tiesīga izsniegt advokāta pieprasījuma 1.- 4.punktā iekļauto informāciju, jo tā ir ierobežotas pieejamības. No otras puses, iestāde tiesas sēdē norādīja, ka ir gadījumi, kad Sistēmā iekļauto informāciju iestāde advokātiem sniedz.

Tiesa atzīst, ka apstāklis, ka informācija ir atzīta par ierobežotas pieejamības, nenozīmē, ka tā līdz ar to nav izsniedzama.

Tiesa piekrīt pieteicējai, ka advokāta tiesības pieprasīt informāciju, tostarp tādu, kas ir ierobežotas pieejamības, izriet no Advokatūras likuma un Kriminālprocesa likuma. Advokatūras likuma 48.panta pirmās daļas 1. un 2.punkts paredz, ka, sniedzot juridisko palīdzību, zvērināts advokāts ir tiesīgs aizstāvēt un pārstāvēt juridisko palīdzību lūgušo personu un tās tiesības un likumiskās intereses visās tiesās, prokuratūrās un pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs, kā arī visās valsts un pašvaldību institūcijās, kā arī citās iestādēs, organizācijās un uzņēmējsabiedrībās (uzņēmumos); vākt pierādījumus, arī pieprasot visus juridiskās palīdzības sniegšanai nepieciešamos dokumentus no valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī citām iestādēm, organizācijām un uzņēmējsabiedrībām (uzņēmumiem), kurām likumā noteiktajā kārtībā un gadījumos ir jāizsniedz šie dokumenti vai to noraksti un jānodrošina advokātam iespēja iepazīties ar tiem, kā arī likumā noteiktajā kārtībā sakarā ar juridiskās palīdzības sniegšanu saņemt lietpratēju atzinumu jautājumos, kuri prasa attiecīgas zināšanas.

Kriminālprocesa likuma 455.panta $1.^{1}$daļa noteic, ka aizstāvim un prokuroram, lai iesniegtu papildu pierādījumus, ir tiesības rakstveidā pieprasīt no fiziskajām un juridiskajām personām kriminālprocesam nozīmīgus dokumentus un ziņas par faktiem.

Atbilstoši Advokatūras likuma $48.^{1}$pantam zvērināta advokāta pilnvarojumu un tā apjomu, kā arī tiesības izpildīt šā likuma 48.pantā noteiktos uzdevumus apliecina orderis.

Pieteicēja advokāta pieprasījumam ir pievienojusi orderi (*lietas 34.lapa*). Orderis Nr.29725 apliecina, ka pieteicējai ir uzdevums aizstāvēt kriminālprocesā /pers. E/, starp pusēm ir noslēgta vienošanās Nr.107/13. Pieteicēja advokāta pieprasījumā un apstrīdēšanas iesniegumā ir skaidrojusi, ka konkrētā kriminālprocesa ietvaros tiek izmeklēts noziedzīgs nodarījums, kurā galvenais pierādījums ir transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/. Kriminālprocesā liecinošās personas apgalvo, ka transportlīdzeklis ir nodots metāllūžņos un uzrādīt transportlīdzekli kriminālprocesa dalībniekiem tie atsakās. Tomēr aizstāvības rīcībā ir ziņas, ka transportlīdzeklis ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu un ticis izvests uz Krievijas Federāciju. Advokāta pieprasītā informācija tiks izmantota kriminālprocesā, un atbilde tiks iesniegta Jelgavas tiesā pievienošanai kriminālprocesa materiāliem.

Tiesai ir jāpārbauda, vai advokāta pieprasījums (1.-4.punkts) atbilst Informācijas atklātības likuma 11.pantam.

[13] Informācijas atklātības likuma 11.panta trešā daļa noteic, ka informācijas pieprasījumā, kas izteikts rakstveidā vai elektroniskā veidā norāda pieprasītāja vārdu, uzvārdu vai nosaukumu (firmu), adresi, kur nosūtāma informācija, un to paraksta informācijas pieprasītājs. Informācijas pieprasījums

formulējams iespējami precīzi.

Tiesas vērtējumā advokāta pieprasījums atbilst Informācijas atklātības likuma 11.panta trešajai daļai.

Informācijas atklātības likuma 11.panta ceturtā daļa noteic, ka ierobežotas pieejamības informāciju pieprasa rakstveidā. Pieprasot ierobežotas pieejamības informāciju, persona pamato savu pieprasījumu un norāda mērķi, kādam tā tiks izmantota. Ja ierobežotas pieejamības informācija tiek izsniegta, tās saņēmējs uzņemas saistības šo informāciju izmantot tikai tiem mērķiem, kuriem tā pieprasīta.

Tiesas vērtējumā advokāta pieprasījumā ir norādīts informācijas izmantošanas mērķis – informācija tiks izmantota kriminālprocesā /pers. E/ aizstāvībai un ir apņemšanās to izmantot tikai saistībā ar mērķi Jelgavas tiesā.

Pieteicēja pieteikumā tiesai ir minējusi, ka /pers. E/ aizstāvību realizē kriminālprocesā Nr.11221063512.

Iestāde tiesas sēdē norādīja, ka kriminālprocesa numuru uzzināja tikai no pieteikuma, un pieteicējai to vajadzēja norādīt jau advokāta pieprasījumā.

Tiesa piekrīt iestādei, ka kriminālprocesa numura norādīšana advokāta pieprasījumā sniegtu pilnvērtīgu priekšstatu par informācijas izmantošanas mērķi. Tomēr konkrētā lietā tiesa piešķir vērību tam, ka pieteicēja advokāta pieprasījumā ir norādījusi savu tālruņa numuru un aicinājumu neskaidrību gadījumā telefoniski sazināties ar pieteicējas palīgu. Arī pats advokāta pieprasījums ir noformēts uz zvērinātu advokātu biroja veidlapas, kur ērti ir redzami saziņas līdzekļi. Iestādei bija jāizmanto iespēja noskaidrot kriminālprocesa numuru.

Minēto atziņu tiesa saista ar labas pārvaldības principu, kas ir nostiprināts Administratīvā procesa likuma 56.panta piektajā daļā, proti, iestāde pēc iespējas sniedz palīdzību iesniedzējam jautājuma sekmīgai atrisināšanai atbilstoši iesniedzēja interesēm. Arī Administratīvā procesa likuma 59.panta pirmā daļa paredz, ka lieta ir jāizskata tiesiski, taisnīgi un efektīvi. Lai to veiktu, iestāde dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus.

Konkrētajā situācijā lieta būtu izskatīta efektīvi, ja iestāde noskaidrotu no pieteicējas trūkstošās informācijas detaļu - kriminālietas numuru.

Tiesa, ielūkojoties Tiesu informācijas sistēmas datu bāzē, redz, ka pieteicēja realizē /pers. E/ aizstāvību kriminālprocesā Nr.11221063512. Lieta tiesvedībā ir jau no 2012.gada decembra (saņemta 2012.gada 27.decembrī) un bijušas vairākas tiesas sēdes.

Ne 2014.gada 28.februāra lēmumā Nr.12, ne Lēmumā nav norādīts kāds cits advokāta pieprasījuma pamatojuma trūkums un arī tiesa tādu nesaskata.

Tiesa secina, ka advokāta pieprasījums (1.-4.punkts) atbilst Informācijas atklātības likuma 11.pantam.

Tiesa piekrīt iestādei, ka pašlaik nav prognozējams, kādu vērtējumu kriminālprocesā Nr.11221063512 attiecīgā tiesa piešķirs pieteicējas iesniegtajiem pierādījumiem. Tiesa ir neatkarīga lietas izspriešanā (likuma „Par tiesu varu" 10.pants). Tomēr advokāta pienākums ir sniegt maksimāli iespējamu kvalitatīvu un profesionālu juridisko palīdzību, izmantojot normatīvos aktos paredzētās iespējas. Pieteicēja ir vēlējusies šādu iespēju izmantot.

Tādējādi iestāde nav pamatoti atteikusi advokāta pieprasījuma 1.-4.punktā iekļautos lūgumus.

[14] Tālāk tiesa izvērtēs, vai iestāde ir pamatoti atteikusi advokāta pieprasījuma 5.punktā iekļauto lūgumu.

Iestāde uzskata, ka pieteicējai nav tiesības saņemt informāciju, kas ir bijis transportlīdzekļa Ford Mustang, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, vadītājs un pasažieris, jo datu subjekts (vadītājs un pasažieris) nav devis piekrišanu šādu ziņu sniegšanai.

[15] Informācijas atklātības likuma 5.panta otrajā daļā ir ietverts uzskaitījums, kādai informācijai var tikt piešķirts ierobežotas pieejamības statuss. Minētajā tiesību normā cita starpā kā ierobežotas pieejamības informācija ir noteikta informācija par fiziskās personas privāto dzīvi (4.punkts). Šāda aizsardzība ir arī ietverta Fizisko personu datu aizsardzības likumā.

Iestāde norādījusi uz Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 2.februāra spriedumu lietā Nr.A420573910. Šajā lietā tiesa ir atzinusi, ka personas privātās dzīves sastāvdaļa, kas ir īpaši aizsargājama, ir tieši ziņas par personas dzīvesvietu. Šo datu nodošana trešajai personai (šajā gadījumā – advokātam) neatkarīgi no nodotās informācijas tālākās izmantošanas aizskar attiecīgo personu privāto dzīvi un līdz ar to uzskatāma par privātās dzīves ierobežojumu Latvijas Republikas Satversmes 96.panta un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību konvencijas 8.panta izpratnē.

Tomēr konkrētā lietā pieteicēja nevēlas noskaidrot personas dzīves vietu, bet gan personas vārdu, uzvārdu un personas kodu – gan transportlīdzekļa vadītāja, gan pasažiera.

[16] Informācijas atklātības likuma 5.panta regulējums jāsaprot kā vērstu uz to, ka pamatā atteikumam izsniegt informāciju jāizriet no nepieciešamības sasniegt leģitīmos mērķus. Iestādes atteikuma sniegt informāciju leģitīmais mērķis nevar būt norādīts formāli. Lēmumā jābūt pamatojumam, kas ir nepieciešams, lai varētu secināt, ka iestāde ir pēc būtības apsvērusi iesaistītās intereses un pamatoti nonākusi līdz attiecīgajam secinājumam.

No advokāta pieprasījuma un apstrīdēšanas iesnieguma redzams, ka konkrētā kriminālprocesa ietvaros tiek izmeklēts noziedzīgs nodarījums, kurā galvenais pierādījums ir transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/. Aizstāvības rīcībā ir ziņas, ka transportlīdzeklis ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu un ticis izvests uz Krievijas Federāciju. Advokāta pieprasītā informācija tiks izmantota kriminālprocesā.

Tātad advokāta pieprasījums ir vērsts uz to, lai kriminālprocesā noskaidrotu personu, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Vispārīgi šāds mērķis saskan ar sabiedrības interesēm atjaunot tiesisko kārtību un sodīt vainīgo personu.

Iestāde Lēmumā nav sniegusi konkrētu argumentāciju, kādā veidā ziņas par personu datiem, kas šķērsojušas robežu (transportlīdzekļa vadītāju un pasažieri), var aizskart šo datu subjektu intereses.

Tiesa, salīdzinot divu interešu sadursmi, nesaredz, ka to personu datiem par robežas šķērsošanas faktu, t.i., personas brīvībai pārvietoties, būtu piešķirams lielāks svars, nekā kriminālprocesā izvirzītam mērķim tiesiskās kārtības atjaunošanai un vainīgās personas sodīšanai. Tāpēc advokāta pieprasījumā lūgtās ziņas par personu datiem, kas šķērsojušas robežu, neaizskar šo datu subjektu intereses tādā mērā, ka tām būtu dodama priekšroka iepretim sabiedrības interesēm, kas tiek realizētas ar konkrētā kriminālprocesa aizstāvību.

[17] Iestāde norādījusi uz pieteicējas iespēju kriminālprocesā iztiesāšanā lūgt tiesu pieprasīt no iestādes advokāta pieprasījumā ietvertās ziņas.

Tiesa piekrīt pieteicējai, ka gadījumā, ja advokāts lūdz tiesu izprasīt informāciju, tad, viņš tiek nostādīts sliktākā pozīcijā nekā prokurors, kurš varētu informāciju iegūt no iestādes saskaņā ar noteikumu Nr.692 9.punktu. Turklāt advokāts nav pasargāts, ka tiesai varbūt konkrētā procesa stadijā nešķiet, ka informācija lietā ir nepieciešama, un tiesa lūgumu var noraidīt, tātad pie šāda lūguma advokātam jāatgriežas augstākas instances tiesā.

Tāpēc tiesa šādu iestādes argumentu neuzskata par attaisnojumu atteikumam sniegt informāciju uz advokāta pieprasījumu.

[18] Apkopojot minēto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka Lēmums ir prettiesisks un nav pamatots, tādēļ atceļams. Līdz ar to /pers. A/ pieteikums apmierināms.

[19] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Par pieteikuma iesniegšanu tiesā pieteicēja samaksājusi valsts nodevu 28,46 *euro* (*lietas 10.lapa*). Tātad atbildētājam, kas šajā lietā ir Latvijas Republika, uzliekams pienākums atmaksāt pieteicējai tās samaksāto valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246. – 251.pantu, 254.panta pirmo daļu un otrās daļas 2.punktu, Informācijas atklātības likuma 15.panta otro daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

1. Apmierināt zvērinātas advokātes /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

2. Uzlikt pienākumu Valsts robežsardzei 15 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izsniegt zvērinātai advokātei /pers. A/ viņas 2014.gada 14.janvāra advokāta pieprasījumā norādīto informāciju par transportlīdzekli Ford Mustang, valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/:

1.1 Vai transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu laika posmā no 2012.gada 13.augusta līdz šim brīdim? Ja jā, tad lūdzu Jūs sniegt atbildes uz zemāk norādītajiem jautājumiem.

1.2 Kad (norādot datumu un laiku) transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu?

1.3 Kurā robežšķērsošanas vietā transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu konkrētajā datumā?

1.4 Kādā veidā transportlīdzeklis Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, ir šķērsojis Latvijas Republikas valsts robežu? Proti, lūdzu, norādīt, vai transportlīdzeklis ir šķērsojis robežu pārbraucot to vai arī transportlīdzeklis ir ticis transportēts.

1.5 Kas bija transportlīdzekļa Ford Mustang (izlaiduma gads 1973.), valsts reģistrācijas numurs /TL numurs/, autovadītājs un pasažieri (-s)? Lūdzu norādīt minēto personu vārdus, uzvārdus un personas kodus.

3. Piespriest no Latvijas Republikas par labu zvērinātai advokātei /pers. A/, personas kods /personas kods/, deklarētā dzīves vieta /adrese/, samaksāto valsts nodevu 28,46 *euro* (divdesmit astoņi *euro*, 46 centi) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās Tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā Rīgas tiesu namā.

Tiesnese S.Audzere